

آمپول‌های لاغری ؛ از سلامت و زیبایی تا عوارض مرگبار

15 مرداد 1405

رئیس بخش غدد بیمارستان امام خمینی (ره) درخصوص فواید و عوارض آمپول‌های لاغری و اینکه چه کسانی مجاز به تزریق آنها هستند، به شکل مفصل توضیح داد.

دکتر علیرضا استقامتی استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران و رئیس بخش غدد بیمارستان امام خمینی (ره) درباره اینکه چه افرادی می‌توانند از داروهای کاهش وزن استفاده کنند، گفت: افرادی که شاخص توده بدنی (BMI) بالای ۳۰ دارند، کاندید استفاده از این داروها هستند. همچنین افرادی که BMI بالای ۲۷ دارند و در کنار آن به بیماری‌های همراه مانند دیابت، فشار خون بالا، بیماری قلبی یا سایر مشکلات مرتبط با چاقی مبتلا هستند، می‌توانند با نظر پزشک از این درمان بهره‌مند شوند.

وی افزود: این داروها از جنبه زیبایی توصیه نشده‌اند و دارویی نیستند که فردی صرفاً برای کاهش دو یا سه کیلوگرم وزن از آن استفاده کند. این داروها برای درمان بیماری چاقی طراحی شده‌اند، نه برای تغییرات ظاهری کوتاه‌مدت.

رئیس بخش غدد بیمارستان امام خمینی (ره) ادامه داد: در سال‌های اخیر تعریف چاقی نیز در حال تغییر است و در برخی افراد که در محدوده بین اضافه‌وزن و چاقی قرار دارند، معیارهای دیگری مانند نسبت دور کمر به قد مورد توجه قرار گرفته است؛ به‌گونه‌ای که اگر این نسبت بالاتر از نیم باشد، فرد ممکن است نیازمند بررسی دقیق‌تر و مداخلات درمانی باشد.

دکتر استقامتی با تأکید بر اینکه نباید چاقی را صرفاً یک مسئله ظاهری دانست، گفت: چاقی یک بیماری پیچیده، مزمن و چندعاملی است که می‌تواند زمینه‌ساز بسیاری از بیماری‌ها شود.

وی افزود: افراد مبتلا به چاقی در طول زمان ممکن است با بیماری‌هایی مانند دیابت، فشار خون بالا، کبد چرب، مشکلات کلیوی، بیماری‌های قلبی، مشکلات مفصلی، اختلالات تنفسی و حتی انواع مختلف سرطان‌ها مواجه شوند.

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران تصریح کرد: به همین دلیل درمان چاقی مانند درمان سایر بیماری‌های مزمن باید بر اساس اصول علمی انجام شود و داروهای کاهش وزن نیز در همین چارچوب برای کاهش عوارض ناشی از چاقی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

وی درباره عملکرد این داروها توضیح داد: این داروها از یک طرف بر مرکز اشتها در مغز اثر می‌گذارند و باعث کاهش اشتهای فرد می‌شوند و از طرف دیگر بر دستگاه گوارش تأثیر دارند و با کند کردن حرکات دستگاه گوارش، احساس سیری ایجاد می‌کنند.

دکتر استقامتی ادامه داد: وقتی این اتفاق رخ می‌دهد، فرد تمایل کمتری به غذا خوردن پیدا می‌کند و همین موضوع باعث کاهش دریافت کالری و کاهش وزن می‌شود.

وی افزود: به دلیل همین اثر بر دستگاه گوارش، مهم‌ترین عوارضی که ممکن است دیده شود، عوارض گوارشی است؛ از جمله تهوع، اسهال و در برخی افراد به‌ندرت یبوست. رئیس بخش غدد بیمارستان امام خمینی (ره) با تأکید بر اینکه نحوه شروع درمان اهمیت زیادی دارد، گفت: این داروها نباید با دوز بالا آغاز شوند.

وی اظهار کرد: در داروهایی که طیف دوزی دارند، درمان از پایین‌ترین دوز آغاز می‌شود؛ برای مثال دوز ۲.۵ میلی‌گرم به‌عنوان دوز اولیه استفاده می‌شود و سپس بر اساس تحمل بیمار، پاسخ درمانی و شرایط فرد، افزایش دوز انجام می‌شود.

دکتر استقامتی ادامه داد: بیمار نباید عجله داشته باشد که سریع‌تر وزن کم کند. هر فرد باید به‌صورت جداگانه بررسی شود؛ ممکن است یک بیمار با دوز پایین پاسخ مناسبی بگیرد و نیازی به افزایش بیشتر دوز نداشته باشد.

وی تأکید کرد: شروع خودسرانه درمان با دوزهای بالا اقدامی اشتباه است و می‌تواند باعث افزایش احتمال عوارض شود.

دکتر استقامتی با تأکید بر اینکه داروهای کاهش وزن به‌تنهایی نمی‌توانند درمان کامل چاقی باشند، گفت: این تصور که فرد یک آمپول دریافت کند، بدون تغییر در سبک زندگی در خانه بنشیند و انتظار کاهش وزن داشته باشد، کاملاً اشتباه است.

وی افزود: رعایت اصول تغذیه‌ای، فعالیت بدنی و ورزش منظم، مکمل درمان دارویی هستند و این سه عامل باید در کنار یکدیگر قرار بگیرند تا نتیجه مطلوب حاصل شود.

رئیس بخش غدد بیمارستان امام خمینی (ره) ادامه داد: افرادی که این داروها را مصرف می‌کنند باید مراقب باشند بدنشان دچار کم‌آبی نشود و توصیه می‌کنیم روزانه حدود دو تا دو و نیم لیتر آب مصرف کنند.

وی با اشاره به اهمیت دریافت پروتئین کافی اظهار کرد: یکی از نکات مهم در زمان کاهش وزن این است که فرد پروتئین کافی در رژیم غذایی خود داشته باشد تا از کاهش توده عضلانی جلوگیری شود. همچنین توصیه می‌شود مصرف غذاهای چرب کاهش پیدا کند، حجم غذا کنترل شود و در صورت نیاز با نظر پزشک مکمل‌هایی مانند ویتامین D مصرف شود.

استقامتی تأکید کرد: یکی از مهم‌ترین توصیه‌ها، داشتن ورزش منظم است؛ چراکه اگر فرد ورزش نکند، در واقع بخشی از اثربخشی درمان دارویی را از دست می‌دهد. دارو، رژیم غذایی و فعالیت بدنی در کنار هم معنا پیدا می‌کنند.

وی درباره برخی نگرانی‌های مطرح‌شده در فضای مجازی درباره کاهش حجم عضلات گفت: هر فردی که به هر روشی وزن کم می‌کند، علاوه بر کاهش چربی ممکن است مقداری از بافت عضلانی خود را نیز از دست بدهد و این موضوع فقط مربوط به این داروها نیست.

استقامتی افزود: برای پیشگیری از این مسئله باید از یک طرف پروتئین کافی دریافت شود و از طرف دیگر ورزش و فعالیت بدنی در برنامه فرد قرار گیرد. اگر کسی بدون رعایت این موارد اقدام به کاهش وزن کند، احتمال کاهش توده عضلانی بیشتر می‌شود.

وی درباره ریزش مو نیز گفت: برخی افراد ممکن است در فرآیند کاهش وزن دچار ریزش مو شوند، اما این موضوع نیز تنها مربوط به دارو نیست و در بسیاری از روش‌های کاهش وزن ممکن است رخ دهد. رئیس بخش غدد بیمارستان امام خمینی (ره) با اشاره به برخی برداشت‌های اشتباه درباره مصرف این داروها گفت: اینکه تصور کنیم این داروها فقط برای افرادی که چاقی بسیار شدید دارند قابل استفاده است، درست نیست.

وی اظهار کرد: این داروها از BMI بالای ۳۰ و همچنین در برخی افراد با BMI بالای ۲۷ همراه با بیماری‌های زمینه‌ای، بر اساس نظر پزشک قابل استفاده هستند و تصمیم‌گیری باید بر اساس شرایط هر بیمار انجام شود.

خطر مصرف دوزهای بالا و بی‌توجهی به توصیه‌های پزشکی

استقامتی در پاسخ به پرسشی درباره افرادی که ممکن است از ابتدا با دوزهای بالا اقدام به مصرف این داروها کنند، گفت: این کار اشتباه است و ما توصیه نمی‌کنیم.

وی افزود: اگر فردی بدون آموزش کافی دارو را با دوز بالا مصرف کند و دچار عوارضی مانند تهوع شدید، کاهش دریافت مایعات و کم‌آبی بدن شود، ممکن است مشکلات جدی‌تری مانند آسیب کلیوی برای او ایجاد شود.

این متخصص غدد تأکید کرد: به همین دلیل است که بیمار باید بداند چه مقدار آب مصرف کند، چه علائمی را جدی بگیرد و چه زمانی نیازمند مراجعه به پزشک است.

وی درباره برخی شایعات مانند احتمال مرگ یا تشنج ناشی از مصرف این داروها گفت: نباید به شکل غیرعلمی مردم را ترساند، اما نباید هم این تصور ایجاد شود که دارو هیچ عارضه‌ای ندارد. هر دارویی در

صورت مصرف نادرست می‌تواند مشکل‌ساز شود و باید طبق اصول علمی استفاده شود. دکتر استقامتی درباره احتمال بروز التهاب پانکراس (پانکراتیت) در مصرف‌کنندگان این داروها اظهار کرد: این عارضه ممکن است در برخی افراد رخ دهد، اما شایع نیست. با این حال، اگر فردی دچار علائمی مانند درد شدید شکم شود، باید حتماً به پزشک مراجعه کند تا بررسی‌های لازم انجام شود.

وی افزود: در افرادی که سابقه التهاب پانکراس دارند، پزشک باید پیش از تجویز دارو، شرایط بیمار را بررسی کند و در صورت نیاز آزمایش‌ها، بررسی آنزیم‌های مرتبط، تصویربرداری و معاینه انجام شود.

رئیس بخش غدد بیمارستان امام خمینی (ره) تأکید کرد: اینکه گفته شود این داروها هیچ عارضه‌ای ندارند، درست نیست؛ همان‌طور که نباید با بیان عوارض احتمالی، مردم را بی‌دلیل از درمان علمی ترساند. استفاده درست از هر دارویی نیازمند رعایت استانداردهای پزشکی است.